

Druga pomoč proti neznosnemu in rastočemu preužitkarskemu gorju bi bila obvezno starostno zavarovanje, katerega se bo morala lotiti tudi naša oblast.

Skoraj vsak sloj je na starost boljše osiguran kakor pa mali posestnik, ki je navezan na preužitke.

Delavec, kateri je prebil najboljša leta v tujini, a se onemogel ali pa kot izgnanec vrne v pristojno občino, ga mora ta prerediti in oskrbeti z družino vred.

Berač hodi od hiše do hiše in nikdo na deželi mu ne krati jedi ter prenočišča.

Če bi pa bil preužitkar primoran, da vzame beraško palico v roke, bo ali zaman prosil, ali pa bo prejemal milodare z bridkimi očitki, zakaj je predal imetje slabo vzgojenemu nasledniku.

V primeru pa, da bi prejemal preužitkar mesečno podporo iz zavarovalne blagajne, za katero bi ga ne mogel nikdo ogoljufati, bi bil v delanezmožni starosti še vedno na trdnem stališču. Mlada dva bi si presneto premislila, preden bi pregnala s podporo kolikor toliko oskrbljenega očeta ali mater pod drugo streho, ki bi bila koj pripravljena, da ju oskrbi proti sigurni odškodnini v denarju.

Preskrba revnejših preužitkarjev je nujna zadeva in bi se dala rešiti na anketah ali posvetovanjih zavarovalnih strokovnjakov.

Zavarovanje preužitkarjev, če bi se potom dobre volje od strani oblasti uresničilo, bi zadevalo skrajna na odpor, kakor vsaka dobra ter nova vpeljava. To zavarovanje pa bi rodilo že v teku prvih desetletij največje dobro. Stari bivši manjši posestniki bi na starost hodili oblečeni ter obuti in bi ne umirali po nepotrebnem v pomanjkanju in v bridki zavesti največje nehvaležnosti od strani lastnih otrok.

*

»Slov. gospodar« je prvi načel velevažno vprašanje starostnega zavarovanja z namenom, da postane kmečki svet prežet nujnosti ublaženja preužitkarskega gorja. Podoželani morajo od svojih voditeljev na javnih shodih zahtevati, da ponesejo potrebo kmečkega starostnega zavarovanja na najvišje mesto in tamkaj odločno zahtevajo, da se da malemu kmetu na starost podporo, ne pa beraško palico!

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe zaradi tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenim s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Oglj. reg. S. br. 30.474/35.

Finančna samostojnost Hrvatske

Ministrski svet je na svoji seji v soboto, 30. marca, ob enem s proračunskimi dvanajstiniami za državo sprejel tudi uredbo o financiranju banovine Hrvatske. Po tej uredbi prepusti država banovini Hrvatski v samostojno pobiranje in porabo te neposredne davke na hrvaškem ozemlju: zemljarino, zgradarino, pridobnino, uslužbenski davek in davek na rente. Izvzet je davek na poslovni promet, ki ostane še dalje državni davek. Nadalje bo banovina pobirala za sebe vse takse na svojem področju ter trošarino na vino,

žganje in alkoholne pijače. Kar se tiče donosa teh davkov, se računa, da bo imela banovina Hrvatska od neposrednih davkov okrog 600 milijonov, od taks 280 milijonov in od trošarine okoli 50 milijonov dinarjev. V naprej bodo obstojali poleg banovinskih finančnih organov tudi še državni finančni organi za državne finančne posle.

V nedeljo, 31. marca, je knez namestnik Pavle podpisal uredbo o financiranju banovine in proračun banovine Hrvatske za 1940/41, ki znaša 1,450 milijonov dinarjev.

Po Jugoslaviji

Vodstvo JRZ za drinsko banovino je imelo v soboto, 30. marca, svojo sejo v Beogradu. Predsedoval je tej seji predsednik banovinskega odbora JRZ in hkrati II. podpredsednik JRZ minister dr. Džafer Kulenović. Navzoča sta tudi bila predsednik JRZ ministrski predsednik Dragiša Cvetković in I. podpredsednik JRZ dr. Anton Korošec. Dragiša Cvetković je imel velik govor, v katerem je poudaril, da sta prav Bosna in Hercegovina tisto ozemlje, kjer so najbolj pomešani verski in narodni interesi; zato morajo člani JRZ, to je Srbi in muslimani, pokazati popolno vzajemnost in pripravljenost, da vsa vprašanja uredijo v medsebojnem sporazumu. Ne sme se več zgoditi to, kar se dogaja zdaj, da se da muslimanska stran prav tako kakor srbska stran nahujskati od nasprotnikov JRZ. Vprašanja Bosne in Hercegovine ni mogoče rešiti niti proti koristim Srbov, niti proti koristim muslimanov in Hrvatov. To vprašanje je v glavnem odvisno od sodelovanja Srbov in muslimanov. V sporazumu se bo našla tista rešitev vprašanja, ki bo zadovoljila Srbe, muslimane in tudi Hrvate. Minister dr. Kulenović je v imenu muslimanov izjavil svojo popolno solidarnost (vzajemnost) z JRZ.

Jubilej katoliške Hrvatske. Prihodnje leto obhajajo Hrvatje 1300 letnico svoje zveze z rimskim papeštvom. Priprave za dostojno proslavo tega jubileja so že v polnem teku. Ustanovljeni so pripravljalni odbori, ki segajo do poedinih župnij. Kot najboljša daljna priprava je odredjena po posameznih škofijah duhovna narodna obnova. Največ pripravnih del pa zahtevajo prireditve, ki bodo nazorno dokazale, kaj je katoliška Cerkev storila za hrvaški narod. Te prireditve bodo: razstava cerkvene umetnosti, razstava šolstva in prosvete, razstava katoliškega karitativno-socialne-

ga dela, razne glasbene in književne prireditve. Pozorišče največjih svečanosti bo Split-Solin, ki sta izhodni točki krščanstva med Hrvati; te svečanosti se bodo vršile v prvi polovici junija 1941. V Zagrebu se bo vršil od 20. do 22. junija 1941 vsehrvaški evharistični kongres. O prazniku sv. Petra in Pavla 1941 pa se bo priredilo hrvaško narodno romanje v Rim.

»Večernik« rad poroča senzacionalne (pozornost vzbujajoče) vesti brez ozira na to, ali so resnične ali niso. Tako je nedavno poročal o tem, da namerava Jugoslovanska muslimanska organizacija prestopiti v Hrvatsk seljaško stranko. Za vsakega poznavalca političnih razmer je bila ta vest neverjetna. »Večernik« pa je predpostavljala, da je njegovo čitateljstvo politično tako nepoučeno, da veruje take in slične neresnice. Zdaj pa je dobil »Večernik« po ustih, odnosno po prsti od glavnega glasila HSS »Hrvatskega dnevnika«, ki to vest zanika ter poudarja, da s dr. Džafer Kulenović (voditelj muslimanov o tem ni izjavil. Česar torej dr. Kulenović navede, že ve mariborski »Večernik«. Najstvarnejše in hkrati najkrepkeje pa je postavil »Večernikove« vesti na laž minister dr. Džafer Kulenović, ko je na seji vodstva JRZ v Beogradu 30. marca v navzočnosti Dragiša Cvetkoviča in dr. Antona Korošca v imenu muslimanov izjavil popolno vzajemnost in skladnost z JRZ.

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA
tovarna baterij
JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

Kamni v možganih. Iz Amerike poročajo o nenavadni bolezni. Tam so v nekaterih primerih ugotovili kamne v možganih in bolezenske izločine apna v možganskih žilah. Zdravniki menijo, da je bolezen v nekih družinah dedna ter da nastopa skupaj s padavico ter duševno manjvrednostjo. Doslej je znanega kakšnega pol tuceta takšnih primerov. Sprva so menili, da gre za možganske oteklino, Röntgenovi žarki pa so pokazali resnico. Pravega vzroka te bolezni še ne vedo.

Izkoriščanje morskih somov. V San Francisku so ustanovili družbo za nacionalno izkoriščanje morskih somov. Meso, olje, koža in kosti morskih vojkov so stvari, ki jih zelo cenijo. Petino žive teže

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

13

Vodja rdečih delavcev je medtem stopil v sobo. Ko je zagledal Alekseja in Fedorja, je trdo zapovedal Alekseju:

»Prinesi nam šest kozarcev vodke!«

»Kje naj vzamem vodko?« je prav tako trdo odgovoril Aleksej. »Rdeči so mi vse pokradli.«

»Prav so storili, če so vse odnesli, ker v sovjetski Rusiji ni zasebnih lastnikov, ampak je vse skupna last države. Sicer pa sem prepričan, da bi v tvoji hiši našel vodko, če bi imel čas za iskanje. In najbrž bi našel še kaj drugega!«

Zadnje besede je izgovoril s tako čudnim naglasom, da sta oče in sin nehote postala pozorna.

»Kaj?« je vprašal oče.

»Puške! Predsednik tukajšnjega sovjeta, junaški tovariš Šubin, nam je rekel, naj se pazimo, ker ste vi potuhnjenci.«

Fedorjeva kri je vzkipela. Najraje bi zgrabil krmežljavega rdečkarja in ga treščil v zid, a zavedal se je, da bi to samo škodovalo veliki stvari, za katero se je pripravljala. Premagal se je torej in dokaj mirno vprašal:

»Povej, čemu si prišel: ali delat, ali mirne državljanke zmerjat?«

Rdečkar, ki je bil bolj nizke postave, je dvignil glavo in napel prsi.

»Mladič, ali veš, s kom govoriš?« je vprašal samozavestno.

»Vem,« je fant mirno odgovoril. »Z enim delavcem članom stranke.«

»Prav si povedal. Z delavcem govoriš, ki ga moraš spoštovati!«

Zadnje besede je izgovoril manj samozavestno. V mladeničevih očeh zasledil zlovesč sijaj. Vedel je da bi bilo po njem, če bi ga fant stresel s svojimi kremnimi rokami.

Iz žepa je potegnil nekaj rubljev in jih dal Karinu ki jo je prerekanje privabilo v sobo.

»Stara, tu imaš denar! Pojdi in kupi nam vodko v sovjetskem skladišču.«

Starka je vzela denar in vprašujoče pogledala sedita moža, sedaj sina.

Fedorja je delavčevo nesramno vedenje še bolj razburilo. Vzel je materi denar, stopil pred rdečkarja in jezno rekel:

»Pojdi si sam po žganje! V sovjetski Rusiji ni hlapcev!«

Uredba o hmelju

Minister za kmetijstvo dr. Čubrilovič je izdal uredbo o hmelju, ki ima predvsem namen urediti obseg nasadov. Po tej uredbi se na predlog hmeljarskih združenj in na podlagi mnenja banovinskih hmeljarskih komisij dovoljuje razširjenje ali odreja zmanjšanje površine, ki je zasajena s hmeljem, in sicer sorazmerno v vseh pridelovalnih področjih, po stanju površine na dan uveljavljenja te uredbe.

Hmeljski okoliši

Uredba določa tri hmeljske okoliše: 1. štarski okoliš, ki obsega vse občine celjskega in gornjegrajskega okraja, vse občine sodnega okraja Šoštanj ter občine Marenberg, Muta, Vuhred in Vuzenica v dravograjsem okraju ter občino Ruše v okraju Maribor desni breg; 2. dunavski okoliš; 3. okoliš banovinske Hrvatske.

Dovoljenja za povečanje površine,

zasajene s hmeljem, in odločbe o zmanjšanju površine na podlagi odloka ministrstva za kmetijstvo, kakor tudi dovoljenja za izkrčenje starega in zasaditev novega nasada na nem ali drugem zemljišču enake površine, zdaja banovinska hmeljska komisija na predlog pristojnega hmeljarskega združenja.

Hmeljarsko združenje

V vsakem hmeljskem okolišu se osnuje po eno hmeljarsko združenje. Namen tega združenja je, zastopati koristi hmeljarjev, delati za pospeševanje proizvodnje in prodaje hmelja, prirejati sezonske vzorčne sejme ter voditi evidenco o lastnikih in površini zemljišč, zasajenih s hmeljem, kakor tudi statistiko o proizvodnji in prodaji.

Vsi lastniki hmeljskih nasadov morajo biti člani hmeljarskega združenja ter so dolžni prispevati za to združenje vsako leto najmanj 1% dosežene prodajne cene svojega hmelja. Ta prispevek sme glavna skupščina hmeljarskega združenja povečati, toda največ do 2%.

Prisilno znamkovanje

Ves hmelj, pridelan v naši državi, mora biti uradno znamkovan. Trgovina z neznamkovanim hmeljem je prepovedana. V vsakem posameznem hmeljskem okolišu se osnuje banovinska hmeljska komisija, ki jo imenuje ban za štiri leta iz vrst zastopnikov pridelovalcev in trgovcev s hmeljem. Naloga banovinske hmeljske komisije je, dajati mnenja o vseh vprašanih pridelovanja in trgovine s hmeljem, voditi hmeljsko statistiko, izvrševati znamkovanje hmelja, nadzorovati s hme-

ljem zasajeno površino in pospeševati vnovčenje hmelja. Trgovati s hmeljem smejo samo hmeljarske zadruge in trgovci, ki imajo predpisano pooblastitev po obrtnem zakonu.

Prijava nasadov in kazni

Vsi hmeljarji morajo v treh mesecih po uveljavljenju te uredbe prijaviti svojemu občinskemu oblastvu površino hmeljskih nasadov in število sadik, na hmeljnikih pa morajo na vidnem mestu označiti ime lastnika ter površino in število sadik.

Kršitve uredbe se kaznujejo z globo do 10.000 din ali pa z zaporom do 30 dni. Kazen izreče splošno upravno oblastvo prve stopnje. Vse globe se stekajo v sklad hmeljarskega združenja onega okoliša, iz katerega izvira hmelj. Sredstva tega sklada se imajo uporabiti za urejanje hmeljskih cen. Končno določa uredba, da mora oni, ki bi sadil hmelj brez dovoljenja, na poziv upravne oblasti prve stopnje odstraniti nasad v roku 30 dni.

Z uveljavljenjem te uredbe preneha veljati pravilnik o kontroli hmelja od 10. julija 1932. Uredba bo stopila v veljavo z dnem, ko bo uveljavljen pravilnik za izvršitev te uredbe.

Ali si že obnovil naročnino?

Angleški ostrostrelca z orožjem, s katerim strelja iz letala

Ameriški predsednik Roosevelt na inspekcijskem potovanju

Kralj Danske (severno od Nemčije) Kristijan na konju

Angleško protiletalsko topništvo v strogi pripravljenosti

Delavec je prebledel in vzel denar. Rad bi zarjul od jeze, a si ni upal.

V tem trenutku je stopila v sobo ostala petorica. Prišli so prav tako samozavestno kakor njihov vodja.

Ta si je oddahnil, ker se je začutil bolj varnega. Sestorica bo že nekaj izdala zoper enega človeka, čeprav je močen in korajžen.

Obrnil se je k delavcu, ki je bil med njimi najbolj revne zunanosti in najmlajši. Dal mu je denar ter mu zapovedal, naj gre po žganje.

Nato se je obrnil h Karini.

»Žganja nam nisi dolžna dati, hrano pa nam ne smeš odreči. Stroške ti bo poplačal vaški sovjet z boni.«

»Vem, kaj moram dati,« je odgovorila starka. »Za obed boste dobili paprikaš z rižem.«

»Dobro! Obed mora biti kmalu gotov, ker smo lačni. Sedaj pa nam pokažite naše postelje!«

Ko so dobili vsak svojo posteljo, so se oblečeni in obuti zleknili po njih. Do obeda so hoteli počivati.

Delavec, ki je šel po žganje v sovjetsko skladišče, je pri povratku v veliki sobi našel samo enega tovariša, ki je glasno smrčal. V drugi sobi je našel tri tovariše, v tretji pa spet enega. Tudi ti so smrčali. V tretji sobi je bila ena postelja prazna. Delavec se je napil vodke in se nato vlegel na prazno posteljo.

Aleksej in Fedor sta odšla v sadovnjak, ki je bil za hišo. Zatopljena sta bila vsak v svoje misli in le redko sta spregovorila kako besedo.

Karina se je sukala v kuhinji. Pripravljala je obed za »tovariše« delavce in medtem goreče Boga prosila, naj čimprej reši ubogo Ukrajino zločinske rdeče zalege.

*

Hripavi žvižg lokomobila je že drugič presekal zrak in odmeval po obširni ravnini.

Lokomobil je vabil može in žene, ki jih je šubin prejšnji večer določil za delo pri mlačvi.

Bilo je ob trinajsti uri. Sonce je močno pripekalo. Vsa narava je bila pospana.

Ljudje, ki so bili določeni za mlačvo, so hiteli proti Andrejevi pristavi. Vedeli so, da bosta pri dvoriščnih vratih stala Karanzin in Aksakov ter bosta zapisala zamudnike. Ti zvečer ne bodo dobili bonov, čeprav bodo z drugimi vred garali.

Misel na bone, s katerimi si bodo v sovjetskem skladišču kupili živež, je tudi najslabotnejšim dajala moč. Od žetve sem na polju ni dela. Tako tudi ni bonov in živeža. Šele sedaj bodo spet nekaj zaslužili.

Čim je lokomobil zažvižgal, je Nataša stopila iz hiše. Začela je teči proti Andrejevim. Kakor druge žene, si je tudi ona pokrila lase, in sicer s pisano ruto, ki je bila napravljena v Balti v prejšnjih srečnih časih. Ko si je

zavzema olje, iz izločene trebušne slinavke pa pridobivajo inzulin, znani pripomoček zoper sladkorno bolezen.

Razlika med vojno leta 1914. in 1939./40. V Budimpešti je imel upokojeni madžarski feldmaršal Emmerich Suhay predavanje o moderni vojni, njenih načinih in pripomočkih. V uvodu je poudaril, da se je v zadnjem času spremenila tudi vojna in nje način, kakor vse ostalo na svetu. Danes je treba razen z orožjem računati tudi z gospodarstvom in duševno vojno, zadnji dve pa sta nemara nevarnejši. — Leta 1914. se je začela mobilizacija vojne z orožjem takoj z vso silo. Danes vidimo po več nego pol leta samo duševno in gospodarsko vojno v polnem razmahu. Na morju

Novice iz domačih krajev

Duhovniške vesti. G. Ferdinandu Pohraški, župniku pri Sv. Vidu nad Valdekom, je podeljena župnija Rogatec; g. Vincenc Kolman, kaplan v Rušah, je postavljen za provizorja na Vurbergu; g. Anton Cafuta, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, je postavljen za provizorja pri Sv. Antonu na Pohorju; g. Fr. Orešnik, kaplan na Teharjih, pride za kaplana k Sv. Magdaleni v Mariboru; g. Martin Uranjek je nastavljen za kaplana k Sv. Jerderti nad Laškim; Alojzij Šmirmaul pride za kaplana na Teharje; g. Franc Babšek, župnik v Svečini, je imenovan za soprovizorja v Št. Juriju ob Pesnici.

Odhod treh šolskih sester iz Slov. Bistrice v misijone. Dne 9. aprila bodo odšle tri sestre misijonarke iz slovenjebistriškega samostana č. šolskih sester na svojo misijonsko postojanko, in sicer s. Regina Čurič iz Črensovc v Prekmurju, s. Martina Drogenik iz Stopere pri Rogatecu in s. Bonifacija Šmid iz Loč pri Poljčanah. Odpeljejo se s parnikom »Conte Rosso« iz Trsta do Hong-konga, potem nadaljujejo pot z drugim parnikom do Hai-phonga, od tam se peljejo štiri dni z železnico preko francoske Indokine do Junang-phua, kjer se nahaja salezijanska misijonska postaja, katere predstojnik je slovenski misijonar g. Majcen, od tod bodo nadaljevale pot do Čautunga na konjih, kjer bo treba premagati gorovje v višini nad 2500 metrov. Tam jih že željno čakajo sestre misijonarke, ki so pred par leti odšle in kjer prav plodonosno delujejo. Tu se bo novim sestram misijonarkam treba privaditi kitajskih šeg in navad ter jezika, nakar bodo ustanovile novo misijonsko postojanko v Tungčvanu z bolnišnico in obenem otvorile noviciat za kitajska dekleta, ki čutijo v sebi poklic za redovniški-misijonski stan. V Junang-Fuju se nahaja tudi apostolski prefekt slovenski misijonar in mandarin Joško Kerec, ki je pred par leti imel vrsto predavanj o svojem misijonskem delu na Kitajskem, ko se je nekaj časa nahajal na oddihu v svoji domovini. Ako ima kdo odpustiti kake darove bodisi za misijonarja g. Majcena ali g. Kereca, jih lahko odda do nedelje, 7. aprila, sestram misijonarkam v samostanu v Slovenski Bistrici, da jih vzamejo s seboj. Sestram misijonarkam želimo srečen pot in obilo blagoslova božjega pri njihovem misijonskem delu. Ob prihliki odhoda sester misijonark se bo vršila v samostanski dvorani misijonska prireditev v nedeljo, dne 7. aprila, po večernicah, kjer zaslužijo posebno pozornost skioptične slike o Kitajski in predvajanje »Zdrava Marije« v kitajščini. Pri-

jetelji misijonov in misijonskega dela, podpirajte misijonarke s svojo molitvijo in z darovi dobrih src!

Živ se je rešil izpod prevrnjenega traktorja. S traktorjem je oral g. Černivec, upravitelj graščinskih posestev v Strnišču pri Pragerskem. Pri oranju je zadel traktor ob močno korenino in se z vso težo prevrnil ter pokopal pod seboj g. upravitelja, ki se je pa izkopal izpod več tisoč kilogramske teže živ.

Obe nogi si zlomil. V Gornji Radgoni je bil zaposlen pri lesni tvrdki 21 letni Roman Zemljak. Na njega se je podrl sklad desk in mu je zlomilo obe nogi.

Fant se smrtno nabodel pri igri. Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je zahtevala igra smrtno žrtev. Skupina fantov si je preganjala dolgi čas z različnimi igrami. Eden od fantov se je zaletel s tako silo s smučarsko palico v 16 letnega posestniškega sina Ignaca Gerika, da je prodrla zaostrena palica nesrečno žrtev od zadaj in izstopila na trebuhu. Gerika so prepeljali koj v bolnišnico, a mu že ni bilo več pomoči.

Nesreča otroka pri požiganju dračja. Pri Veliki Pirešici v okolici Celja je požigala Marija Florjanc iz Železne na njivi dračje. Ognju se je preveč približala triletna Slavica, hčerkica Matije Jelena. Dekletcu se je vnela obleka, da so mu jo komaj strgali s telesa in je dobil otrok kljub temu hude opekline po vsem telesu.

Sreča v nesreči. Ivan Čede, 27 letni trgovski potnik tvrde Veber v Škofji Loki, je sam šofiral avtomobil čez savski most pri Smledniku. Ob koncu mosta je zadel v železno ograjo, ki je popustila in je padel avto 7 m globoko v Savo ter priletel v vodo. Čede pri globokem padcu kljub notranjim poškodbam ni zgubil zavesti, ampak je odprl vozilo ter priplaval na obrežje. Sava je odnesla avtomobil kakih 100 m dalje, nakar je obital na sipini pod vodo in so ga z veliko težavo izvlekli na suho. Čede je moral poiskati zdravniško pomoč v ljubljanski bolnišnici.

Transmisija usmrtila 16 letnega fanta. 16 letni Franc Brenk iz Virmaš pri Škofji Loki je bil zaposlen pri bivši Calarijevi žagi pri škofjeloškem kolodvoru. Fant se je v žagi preveč približal jermenju, ki ga je zgrabilo ter sukalo tako dolgo, dokler ni bil ves razmesarjen.

Potek slovesnosti ustanovitve nove župnije v Studencih pri Mariboru. Kakor smo že poročali, je bila s 1. aprilom pri sv. Jožefu v

proti prehladu

lahko vzamete 1-2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino to „Bayer“jev Aspirin.

Opf. reg. pat. 5 br. 37492 od 22. XII. 1939.

Studencih ustanovljena nova župnija, koje vodstvo je izročeno tamošnjim očetom kapucinom. Umestitev novega župnika g. o. Janeza Reberca je bila nadvse slovesna in je bila otvorjena že na predvečer z baklado, katere se je udeležilo do 3000 ljudi z domačim g. županom ter občinskim odborom in z vsemi organizacijami. Sprevod se je ustavil pred kapucinskim samostanom in je sledil pozdrav prvemu župniku s petjem, pozdravnim govorom g. župana Kaloha in z zahvalo g. župnika. Večerno slavlje je zaključil pozdravni večer v samostanski dvorani, pri katerem so bili navzoči tudi razni odličniki iz Maribora. Glavna slovesnost je bila v nedeljo, ko je bil prvi g. župnik slovesno umeščen od stolnega prošta g. dr. M. Vrabra. Te slovesnosti sta se udeležila g. okrajni glavar Eiletz in mestni podžupan g. Fr. Žebot. Na prostoru pred samostanom so priredili Studenci ob pol desetih predpoldne prvemu župniku slovesen sprejem s pozdravi šolske mladine, tretjega reda, Fantovskega odseka, Frančiškove mladine in Dekliškega krožka. Župnik g. o. Reberc se je zahvalil za pozdrave, nakar je krenil sprevod v cerkev sv. Jožefa. V cerkvi je g. stolni prošt prečital ustanovno listino, častil Studencanom k veselemu dnevu in se

razsaja le mala vojna s podmornicami in minami, tu pa tam se zgodi kakšen spopad med križarkami v daljnih vodovjih. Zračne sile se zadovoljujejo s previdnim otipavanjem sovražnega prostora, nobena izmed si ne upa zastaviti častne zračne sile po pravih totalne vojne. Današnji položaj na zapadu je podoben položaju v jeseni 1917. Vojni pripomočki stoje v znamenju do najvišjega razvika tehnike. — Največjo pozornost pa zasluži gospodarska vojna. Modernemu vojskovodji ni dovolj, da obvlada z orožjem, temveč mora biti tudi dovolj psihologa, da ugane pravi trenutek, ko lahko uporabi ta ali drug način vojevanja.

Izredni naravni pojavi na Grumantih. Polnočno sonce na visokem severu

pod vratom zavezala ruto, se je spomnila na svoja mlada leta, na ono srečno dobo, ko so skoraj v vsaki hiši ropotale statve. Boljševiki so uknili domačo obrt, da ne bi konkurirala tovarniškimi tkalnicam, ki so last sovjetske države. Statve so zgorele, tkalci pa so povečali število revežev...

Ko se je Nataša zjutraj zbudila, je čutila, kako jo je prevzel čut osamljenosti. Oče je bil navadno že na nogah. V enem koncu puste, neobdelane zemlje, ki je nekdanj bila vrt, je popravil svoje mreže. Slišala je njegove korake, njegov glas. Sedaj je bilo vse tiho...

Toda takoj je pomislila na Fedorja in začutila je olajšanje. Spomnila se je na nočni dogodek, ko se je vsa prestrašena stiskala k njemu, dokler niso odjezdili rdeči konjeniki.

Opravljala je vsakdanje hišne posle: zakurila je in na ognjišče postavila velik lonec, da bi v njem skuhalo krompir in slanino, kar je zvečer prinesel Fedor.

Ravno ko je pometala po kuhinji, je iz sobe prišla mati. Nataša ji je želela dobro jutro. Starka je odzdravila. Nato je stopila na hišni prag, kakor je to storila vsako jutro. Pogledala je proti nebu in sledila belim oblakom, ki so se leno premikali. Potem pa se je njen pogled izgubil v daljavi. Prej ji je srce zadrhtelo, ko je videla pred seboj neizmerno ukrajinsko ravnino, danes pa je ostalo v njej vse mrtvo.

Nataša je materi povedala, da bo šla k mlatilnici pomagat. Mati ji ni branila.

Deklica je do poldneva vse opravila in tako je sedaj mirno šla od doma.

Do Andrejevih je prišla pravočasno. Ko jo je Karanzin, ki je stal pri vratih s seznamom delavcev v roki, zagledal, ji je hotel zaklicati: »Kaj hočeš? Nisi v seznamu!« A se je premislil. Mogoče jo je Aleksej najel. Šubin mu je namreč pustil neko prostost glede izbire delavcev in on jih je včasih več najel, kakor je bilo določeno. Za Natašo so prišle tri druge žene, ki tudi niso bile v seznamu. Karanzin je tudi nje spustil na dvorišče. Tudi sedaj se je pokazalo, da ni bil tako okruten kot njegov gospodar Šubin. V njem vest še ni popolnoma zaspala.

Nataša se je poprijela dela ko drugi. Delo je dobila pri sami mlatilnici.

Ogromen stroj je muvil in metal okrog sebe prah in kose slame. Zrak je bil poln sikanja in klopotanja lokomobile. Ljudje niso slišali drug drugega. Vpiti so morali, ako so hoteli kaj povedati.

Delo pri mlatilnici je bilo neprijetno. Prah je dražil oči in grlo. Delavci so se solzili in pokašljevali. S čala jim je curljal znoj, ki se je pomešal s prahom in jim zamazal obraze.

Nataša je marljivo opravljala svoj posel, in sicer

zahvalili vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi tolikanj potrebne nove župnije. Po prečitaniu listine je bil od stolnega prosta inštaliran prvi g. župnik, ki je daroval slovesno sv. mašo. V nedeljo popoldne je še bila v nabito polni cerkveni dvorani akademija, ki je tvorila zaključek pomenljive slovesnosti.

Nova pošta v bližnji okolici Maribora. Po parletnem prizadevanju je uspelo, da bo dobila Kamnica pri Mariboru svojo pošto in telefon. Okoliš nove za letoviščarski kraj potrebne pošte bo segal od Vinarjev do blizu Selnice ter od Drave do Šobra in Sv. Kungote.

Cestna in vodoobrambna dela v Gornji Radgoni. Od proračunske vsote 1.900.000 din je odkazan v Gornji Radgoni znesek 1.000.000 din za izvršitev prvega dela cestnih del v trgu, s katerimi so pričeli 1. aprila. Predvsem bo izvedeno tlakovanje od obmejnega mosta čez Muro mimo carinarnice po Spodnjem grisu do vile notarja Požuna ter od trgovine Pavla Benka do postajnega poslopja. Del ceste med vilo notarja Požuna in trgovino Pavla Benka začasno ne bodo tlakovali, ker bo na tem delu oster ovinek sčasoma odpravljen z regulacijskim načrtom. Dalje je treba omeniti, da je zgradilo gornjeradgonsko tujsko-prometno in olupševalno društvo ob reki Muri obrambni nasip od obmejnega murskega mosta nizdol do železniškega mosta v daljavi 500 metrov, s čimer so odvrnjeni preteče poplave, ki so se vrstile doslej vsa leta.

Hvalevredno obdarovanje invalidov in revnih potomcev v vojni padlih vojakov. Za velikonočne praznike je bila v cerkvi na Teharjih pri Celju slovesno odkrita in blagoslovljena spominska plošča v svetovni vojni padlim iz teharske župnije. Cerkevno opravilo in blagoslovitev je opravil predsednik Zveze bojevnikov g. M. Ratej iz Trbovelj. Slovesnosti so se udeležili razni odličniki in med temi tudi senator g. A. Mihelčič iz Celja. Predsednik odbora za nabavo plošče je po slovesnosti obdaroval revne potomce padlih vojakov in vojne invalide, kar zasluži vse priznanje in naj bo Teharje drugim župnijam za zgled!

Banovinsko cesto I. reda Celje—Laško je prevzela z novim proračunskim letom država.

Nov vodovod. Na Klancu pri Dobrni so začeli graditi nov vodovod, ki bo stal 100.000 dinarjev.

Z regulacijo Topličnice v Dobrni pri Celju bodo začeli v najkrajšem času. Za delo, pri katerem bodo zaslužili domači delavci, je odobrenih 180.000 din.

Pozor! Silke za poselske knjige in legitimacije dobite najbolje, najhitreje in najceneje pri Foto Kleser, Maribor, Vetrinjska 30, nasproti Grajskega klana.

Nekaj veličastnega bo priljubljeno binkočno romanje: Trsat—Rah, Split—Hvar! Najlepši majniški izlet po morju! Iz vseh krajev Slovenije se priglajajo romarji. Romajte tudi vi! Polovična voznina. Navodila brezplačno. — Do 15. aprila posebno tekmovanje: tekmovalci plačajo 22 din! Načrt tekmovanja 3 din (v znakah). Prijave naslovite: »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Kdo ne bi hotel postati bogat čez noč? V nekaj dneh se prične nov ples boginje sreče v državni razredni loteriji, ki nudi edinstveno prilžnost, da postanete z neznatnim vložkom bogataš tako rekoč čez noč. Kdor še nima nove srečke, naj pohiti nemudoma v našo hišo srečo in glavno kolekturo državne razredne loterije, bančno poslovalnico Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25, kjer boste našli veliko izbiro srečk. Bezjakove srečke so zadele samo v zadnjih letih celo vrsto največjih premij in dobitkov, radi česar je priporočati, da se čimprej odločite. Vsak je svoje sreče kovač! V ostalem glej oglas v današnji številki našega lista!

Požari

V Podovi pri Račah je začela goreti streha na gospodarskem poslojpu posestnika Andreja Veronika. Ogenj se je razširil tudi na sosedno poslopje posestnika Boštjana Damjana, ki je uničeno do tal.

Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je uničil ogenj domačijo krojaču šestarju. Domači so si komaj oteli golo življenje.

Na Forminu pri Veliki Nedelji je nočni ogenj uničil skedenj, parno, svinjske hleve ter razno poljedelsko orodje posestniku Alojzu Kovačecu.

Zgoraj poročamo o požaru v vasi Formin dne 25. marca zvečer. V sredo, 27. marca, ob pol enajstih v noči je začela v Forminu goreti hiša, last Antona Veldina iz Gorišnice. V hiši je prebival najemnik Roškar Franc, sin najemnika. Skočil je v gorečo hišo, da bi kaj rešil, pa ga je pokopal pod seboj goreči tram in mu užgal obleko. Hudo opečenega so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Prevladuje mnenje, da sta bila oba požara v Forminu podtaknjena.

V Andrečini pri Sv. Antonu v Slov. goricah je zgorela posestniku in kovaškemu mojstru streha na hiši, na hlevu in s svinjaki vred so bile uničene tri svinje. Škoda znaša 30.000 din.

Mladostna vlomilca v rokah pravice. Poročali smo, da je bilo v noči na 9. marec v Mariboru vlomljeno na Frankopanovi cesti v blagajno grafičnih delavcev. Vlomilci so izpraznili blagajno in izginili neznanu kam z 20.000 din. Zadnje dni sta bila prijeta v Splitu komaj 16 letni C. O. iz Studencev ter 16 letni B. L. iz Delavske ulice v Mariboru, ki sta imenovani v'om priznala. Pri mladostnih nepridipravah so dobili samo še 5145 din gotovine, drugo pa sta bila že zapravila. Oba aretiranca sta bila poslana iz Splita v Maribor.

Hitro ujet tat. 22 letni Franc Šip iz Rošpoha pri Mariboru se je zmuznil v hišo posestnice Jere

Vute v Laznici pri Limbušu. Gospodinja je slišala šum po hiši in šla z vrta, zaklenila hišna vrata in odbrzela po sosedu Ačka. Medtem je razdril tat streho na hiši, skočil na tla ter zbežal v bližnji gozd, kjer ga je Ačko prijel ter prignal v vas. V Laznici so uzmoviča, ki je ukradel Vutejevi iz ročne torbice 1200 din, do prihoda orožnikov zaprl v klet.

Po dvojnem uboju ničev izgovor na pijanost. V Ljutomeru se je zgodil silno žalosten dogodek, ki je razburil vso okolico. Padlo je dvoje življenj pod nožem razljutenega pijanca. Komaj 19 letni čevjarski pomočnik Ludovik Potočnik iz Brezovčaka se je tako napil, da je nadlegoval na cesti mirne ljudi. Mimo njega sta prišla tudi 26 letni viničar Mihael Stajko in viničar Maks Preiner, oba iz Illova v ptujskem okraju. Kakor hitro sta hotela divjaka pomiriti, je potegnil nož in je oba obkral na smrt. Ljutomerskim orožnikom se je izgovarjal s pijanostjo.

Ponarejevalci 500 dinarskih bankovcev razkrinkani in zaprti. V vasi Vrhovo nedaleč od Rade na Dolenjskem so odkrili orožniki na brzojavko mariborske policije pri posestniku Jožetu Majhencu 40 kilšejev za ponarejanje petstotakov z modernimi pripravami ter 9 kg za denar prirezanega papirja, več pušk, samokresov in bodal. Ponarejevalske niti pa so vodile po ugotovljeni mariborske policije tudi v Zagreb. Policijski agenti iz Maribora so v družbi zagrebških tovarišev odkrili v Brozovi ulici v Zagrebu v leseni baraki tovarno za izdelovanje 500 dinarskih bankovcev. V baraki, katero je najel pred dvema mesecema kovač Konrad Bezjak, so našli na moderen stroj za tiskanje bankovcev, na več kilšejev in na večjo količino na pol izvršenih bankovcev, ki so se sušili. Policija je vse zaplenila in nadaljuje s preiskavo, ker je zadeva z razpečavanjem potvorb na široko razpredena in dobro organizirana. Zagrebška policija je že precej časa iskala ponarejevalce 500 dinarskih bankovcev, ki so se pojavili v prometu. Kot eden od razpečevalcev je bil prijat Anton Žuraj, ki je izpovedal, da je dobil ponarejen denar v Mariboru. Zagrebška policija se je obrnila v Maribor in vestranska preiskava je odkrila celo družbo ponarejevalcev.

Nepošten krojaški pomočnik. Krojaški mojster Marjan M. iz Celja je zgubil denarnico s 5000 dinarji. Za njim je šel njegov pomočnik Jakob B., ki je izgubljeno pobral in se je že koj drugi dan odpeljal na Sušak ter je s tem izletom pritegnil sum nase. Po vrnitvi so nepoštenega pomočnika zaprli in so dobili pri njem najdeni denar, od katerega je zapravil 1200 din.

Zopet svariten zgled praznovanja. Pri Antonu Bregantu v Bukovju pri Celju so se zglasili cigani. Uspelo jim je, da so izvabili od domačih 100 din, kokoš, dva prstana, tri uhane in 2 kg svinjskega mesa. Sleprija je uspela ciganski nadlogi pod obljubo, da bo ciganka s čarovnijo ozdravila Antona Breganta, ki je že dalje časa bolan. Orožnikom je uspelo, da so cigane izsledili in zaprli.

Ne nasedajte vsakemu kupcu! V Žikarcar pri Sv. Barbari v Slov. goricah se je 26. marca pojavil nepoznan možki, ki je kupoval krompir po 2.25 din kg, postavljeno v Maribor. Dva kmeta

tem bolj, ker je bila blizu Fedorja, ki je stal pri vrečah. Čim se je vreča napolnila, jo je zavezal, nakar sta jo dva moža odnesla.

V mlatinico so dajali snop za snopom. Snopje so jemali kar s križev na njivi. Od križev do mlatinice so se vile žive verige moških in žensk, ki so nosile snopje k mlatinici in se praznih rok vračale h križem. Pri mlatinici sta stala dva moža, ki sta snope nabadala na vile in jih metala na stroj. Ta jih je požiral ko nenasitna pošast in je vsakokrat zadovoljno zagodel.

Dva delavca iz Jaske sta pazila na pravilno delovanje mlatinice in lokomobila. Ostali štirje so sedeli na hišnih stopnicah in čakali na izmeno. Z obedom so bili zelo zadovoljni. Sedaj so ga z vodko zalivali. Pijača je bila precej močna. Čim več so je popili, tem glasnejši so postajali. Govorili so o politiki. Razgovor je bil mešana besed in imen, ki jih sami niso razumeli. Ko o kaki stvari niso bili istega mnenja, so se prepirali. Včasih so bili tako glasni, da so ljudje prisluhnili.

Medtem ko so rdeči sodrugi lenarili in se prerekali, so se možki in ženske, ki so delali pri mlatinici, potili in dušili v prahu.

Vreče so se naglo polnile. Fedor jih je zavezoval, možje pa so jih nosili na velike tovarne avtomobile, ki so prišli iz Odese. Šubin je stal pri avtomobilih in nadziral delo. Ko je bil kateri avto poln, so se nanj skoba-

cali štirje konjeniki s puškami v rokah in vozilo je odrdralo proti Odesi, veliki luki Črnega morja. Vsakega so spremljali žalostni pogledi, vzdihni in kletve izstradanih kmetov in kmetic. Oni so orali, sejali, želi, oni mlatio — jedli pa bodo drugi ...

Okrog vasi in med žitnimi polji so hodile konjeniške patrolje. V Andrejevem hlevu in cerkvi je vedno bilo samo nekaj utrujenih konjev in jezdecev. Ostali so bili na straži. Pazili so zlasti na to, da kmetje ne bi skrivaj odnašali žita.

Ta skrb je prav za prav bila nepotrebna, ker sta že Karanzin in Aksakov prežala na vse ko dva krvoločna psa.

Lopova sta si poiskala prostor, ki je bil od mlatinice toliko oddaljen, da ju ni nadlegoval prah. Videla pa sta lahko vse. Njune oči so sledile ljudem, ki so prinašali snopje, in možem, ki so odnašali vreče. Seveda tudi Fedorja nista izpustila iz vida.

Fedor, močan, neumoren, je bil na svojem mestu. Grlo mu je bilo suho, jezik otekel od žeje. s čela mu je kapljal znoj, a vse to ga ni motilo pri delu. Delal je z zagrizenostjo v srcu. Do zlatega žita je čutil neko mržnjo. Ko je raslo na polju, ga je z ljubeznijo negoval, a sedaj je bil pripravljen, da bi ga uničil, preden bi ga dobili v roke boljševidi.

je naravni pojav, ki se kaže v različnih oblikah. Na Norveškem sije sonce sicer vso noč, okrog polnoči pa se potopi skoraj popolnoma v morje. Na Grumantih pa lahko nasprotno celo opolnoči lahko izvrstno fotografiraš v soncu. Neki naravoslovec pripoveduje, da je imel na Grumantih neko poletje nekolkokrat po cele tedne »večno« sonce. V takšnih časih je kaj težko razlikovati tedenske dneve in ni čudno, da kmalu ni vedel, ali je sredi ali petek. »Bili so seveda dnevi z meglo,« piše, »nikoli pa nisem doživel kaj lepšega, nego so bili ti dnevi brez noči, ko je vedro sonce razsvetljevalo nebo in ko se je v rahli modri svetlobi vsak grič odražal z izredno jasnostjo. Ob lepem vremenu so Grumanti po-

(Dalje sledi)